

Κέντρο Διαφοροδιάγνωσης
Διάγνωσης Υποστήριξης
(ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) Αιτωλοακαρνανίας

« Σχέσεις Εκπαιδευτικών,
Μαθητών και Οικογένειας »

Βασίλειος Κ. Σταμάτης

Ψυχολόγος M.Sc.

Αν. Ψυχολόγος ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Αιτωλοακαρνανίας

Επιστημονικός Υπεύθυνος Ε.ΣΥ.Ψ.Υ.Π.Ο.

Ιερά Πόλη Μεσολόγγι, Πέμπτη 3 Μαΐου 2012

« Ποτέ μην αμφιβάλλετε ότι μια μικρή ομάδα από σκεπτόμενους ανθρώπους, μπορεί να αλλάξει τον κόσμο.

Στην πραγματικότητα, είναι το μόνο που έχει ποτέ συμβεί»

Margaret Mead

Ο ρόλος των γονέων είναι να

- Καλύπτει τις βασικές σωματικές ανάγκες.
- Δημιουργεί το αίσθημα της ασφάλειας.
- Καλύπτει συναισθηματικές ανάγκες (αγάπη, εκτίμηση, αποδοχή).
- Λειτουργεί ως πρότυπα ταύτισης ατομικών και κοινωνικών συμπεριφορών.
- Προωθεί την ανεξαρτητοποίηση, την υπευθυνότητα και την κοινωνικοποίηση.
- Καλλιεργεί τη ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη παιδιού.

Ο ρόλος των Εκπαιδευτικών είναι να:

- ▶ Συμβάλλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, θετικών στάσεων και συμπεριφορών.
- ▶ Αναπτύσσει τη δυνατότητα δημιουργίας επιτυχημένων διαπροσωπικών σχέσεων.
- ▶ Προσφέρει βοήθεια & συμπληρωματικές υπηρεσίες (ενισχυτική διδασκαλία, συμβουλευτική...).
- ▶ Ανακαλύπτει και ενισχύει τις δυνατότητες των παιδιών.
- ▶ Αναδεικνύει τη στενή σχέση μεταξύ σχολείου & ζωής.

Οι βασικές ανάγκες του παιδιού

- ❖ Έχουν ανάγκη από αναγνώριση και παραδοχή.
- ❖ Ανάγκη από υποστήριξη και θετική ενίσχυση.
- ❖ Ανάγκη από υπευθυνότητα. Να ενισχύεται και να επιτρέπεται πάνω απ' όλα η προσπάθεια του παιδιού για ανεξαρτητοποίηση.
- ❖ Ανάγκη για όρια και έλεγχο των ενστικτωδών ενορμήσεών του.

Σχέσεις Εκπαιδευτικών–Γονέων (ερευνητικά δεδομένα)

- ✓ Ψυχολόγοι και παιδαγωγοί διαφορετικών κατευθύνσεων έχουν θεωρητικά υποστηρίξει και ερευνητικά αποδείξει ότι η μάθηση και η ανάπτυξη προωθούνται μέσα από τη διαπροσωπική επικοινωνία και τις σχέσεις τις οποίες εκφράζει και εδραιώνει.
- ✓ Η ενεργή συμμετοχή των Γονέων στη σχολική διαδικασία έχει πολύ θετικό αντίκτυπο στη σχολική επίδοση των παιδιών τους.
- ✓ Η σχέση εκπαιδευτικών–οικογένειας επηρεάζεται σημαντικά από το κοινωνικό–οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο των Γονέων.

Σχέσεις μεταξύ Εκπ/κών & Μαθητή

1. Οι σχέσεις μεταξύ Εκπ/κών και μαθητών έχουν επίπτωση στην άμεση μαθησιακή και κοινωνική συμπεριφορά των μαθητών και στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξή τους.
2. Μέσα από τις σχέσεις αυτές διαμορφώνεται σε μεγάλο βαθμό η αυτοαντίληψη και η αυτοεκτίμηση των μαθητών, οι οποίες με τη σειρά τους καθορίζουν ανάλογα με το περιεχόμενό τους τη μαθησιακή και κοινωνική συμπεριφορά των μαθητών.

Συνεργασία Σχολείου και Οικογένειας

Δυσλειτουργεί σήμερα γιατί:

- Ασάφεια ορίων παρέμβασης, παρόλο το θεσμοθετημένο πλαίσιο.
- Διάσταση απόψεων Σχολείου και Οικογένειας ως προς τις επιδόσεις και τη συμπεριφορά μαθητή.
- Ύπαρξη Συλλόγου Γονέων \implies ικανοποίηση προσωπικών επιδιώξεων – φιλοδοξιών.
- Στάσεις Γονέων.
- Στάσεις Εκπαιδευτικών.

Και στο εξωτερικό η Γονεϊκή συμμετοχή είναι περιορισμένη

- Στις Η.Π.Α. το 66% των Γονέων δεν ασχολούνται με το σχολείο των παιδιών τους.
- Στη Κύπρο είναι πολύ περιορισμένη η συμμετοχή των Γονέων.

Εμπόδια για τη συμμετοχή των Γονέων

- ✓ Φόρτος εργασίας .
- ✓ Γνωστικό και Κοινωνικοοικονομικό επίπεδο Γονέων.

Θετικά (συνεργατικοί)

Αρνητικά (Υποτιμητικοί)

- ✓ Αμφισβήτηση αυθεντίας Δασκάλου.
- ✓ Μειωμένο ενδιαφέρον για τη σχολική διαδικασία.
- ✓ Όταν οι γονείς δεν πιστεύουν στην αξία της Γονεϊκής συμμετοχής γιατί :
 - α) δεν εκτιμούν την παρεχόμενη εκπαίδευση,
 - β) δεν πιστεύουν ότι είναι απαραίτητη-ιδίως αν το παιδί τους αποδίδει καλά,
 - γ) δεν γνωρίζουν πώς να συμμετάσχουν αποτελεσματικά.
- ✓ Έλλειψη τεχνογνωσίας

Στάσεις Γονέων απέναντι στους Εκπαιδευτικούς

- ▶ Συχνά αρνητική κριτική.
- ▶ Δεν υπάρχει σεβασμός στις απόψεις και θέσεις του Εκπαιδευτικού.
- ▶ «Ξέρεις ποιος είμαι εγώ;»
- ▶ Προβάλλουν συχνά τον εγωισμό τους.
- ▶ Κρίνουν το εκπαιδευτικό έργο με τα δικά τους κριτήρια.
- ▶ Γονείς Ειδικοί!

Στάσεις Εκπαιδευτικών στη Γονεϊκή Συμμετοχή

- Προτιμούν να μένουν οι Γονείς «μακριά» από το Σχολείο γιατί:
 - A) Φοβούνται πως θα χάσουν μέρος της εξουσίας τους.
 - B) Θα προκαλέσουν την κριτική των Γονέων για τους μεθόδους διδασκαλίας.
 - Γ) Θα επικριθούν για τους τρόπους διαχείρισης συμπεριφορών-τάξης.

Ο ρόλος του Διευθυντή στη δημιουργία σχέσεων στο Σχολείο

- Δημιουργία θετικών σχέσεων και επικοινωνίας μεταξύ των Εκπαιδευτικών.
- Δημιουργία ενεργητικής διάθεσης στο προσωπικό για συνεργασία και ενασχόλησης με τους μαθητές.
- Δημιουργία κλίματος ασφάλειας μεταξύ των Εκπαιδευτικών και των Μαθητών.
- Δημιουργία θετικών στάσεων απέναντι στους Γονείς και στους Εκπαιδευτικούς.
- Δημιουργία ρόλου «μεσολαβητή - διαπραγματευτή» μεταξύ των Μαθητών .

Πως το σχολείο βελτιώνει τη σχέση με την οικογένεια

- Τακτικές και έκτακτες συναντήσεις με τους Γονείς, όπου υπάρχει αλληλοενημέρωση.
- Να οργανώνει το σχολείο, με τη συμμετοχή και των γονιών, ποικίλες δραστηριότητες και να παρέχει σ' αυτούς ποικίλες δυνατότητες επικοινωνίας και όχι δυο με τρεις φορές το χρόνο.
- Να πείσει τους γονείς ότι είναι συνεργάτες και συνέταιροι στην πιο όμορφη και αποδοτική επιχείρηση

Επικοινωνία Εκπαιδευτικών με μαθητές

- Επικοινωνία σημαίνει πρώτα Να Ακούμε.
- Η σχέση εκπ/κων-μαθητών είναι προσωπική (Αποφεύγουμε γενικεύσεις και αφορισμούς-εξατομικευμένη προσέγγιση).
- Συγκράτηση ακραίων συναισθημάτων (Θυμού και συμπάθειας).
- Αποφυγή δημόσιας κριτικής σε επιδόσεις ή συμπεριφορές μαθητών.
- Αξιολόγηση και επαναξιολόγηση τρόπου διδασκαλίας από εκπ/κούς.

Η σημαντικότητα της μη λεκτικής επικοινωνίας

«Μόνο γιατί τα μάτια σου με κοίταξαν
με την ψυχή στο βλέμμα
περήφανα στολίστηκα το υπέρτατο
της ύπαρξης μου στέμμα,
Μόνο γιατί τα μάτια σου με κοίταξαν.»

Μαρία Πολυδούρη

Η σημαντικότητα της μη λεκτικής επικοινωνίας

- Η στάση του σώματός μας.
- Το βλέμμα μας.
- Η έκφραση του προσώπου μας.
- Η σύνεση, η προσοχή και η διάκριση των λόγων μας.

Συχνά, όταν ένας μαθητής πλησιάζει έναν εκπαιδευτικό, για άλλα παραπονιέται και στην ουσία άλλα τον απασχολούν (που είναι πολύ πιο σοβαρά)

Σήμερα μετάβαση από την έννοια: Παιδαγωγού–Συμβούλου

στην έννοια

Συμβούλου–διευκολυντή

(Μεσολαβητής των δεδομένων του μαθητή σε πληροφορίες, των πληροφοριών σε γνώσεις, των γνώσεων σε σοφία και της σοφίας σε πολιτισμό).

Πως οι Γονείς βελτιώνουν τη σχέση τους με το σχολείο

❖ Με την «εμπλοκή» τους στο Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του Σχολείου.

Η αναγκαιότητα της εμπλοκής της οικογένειας στη σχολική μονάδα άρχισε να γίνεται αισθητή από τη δεκαετία του 1960, ύστερα από έρευνες με βάση τις οποίες διαπιστώνονταν η σχέση μεταξύ σχολείου και οικογένειας με τη σχολική επιτυχία ή αποτυχία των μαθητών.

Μια πολύ μεγάλη έρευνα, γνωστή ως Plowden report επιβεβαίωσε ότι η επιτυχία και η πρόοδος γενικότερα των παιδιών στο σχολείο επηρεάζεται εξίσου από το σχολείο και την οικογένεια.

Πως οι Γονείς βελτιώνουν τη σχέση τους με το σχολείο

- ❖ Επισκέπτονται το σχολείο για να ενημερωθούν τόσο για τις επιδόσεις όσο και για την παρουσία και τη συμπεριφορά τους στη σχολική μονάδα και τη σχολική τάξη.
- ❖ Με τη παρουσία τους στις σχολικές εκδηλώσεις γιατί με τον τρόπο αυτό αναδεικνύονται οι σχέσεις σχολείου και γονέων.
- ❖ Παρακολουθούν, ενδιαφέρονται, προσέχουν, ελέγχουν τις σχολικές δραστηριότητες του παιδιού.
- ❖ Συνεργασία -επικοινωνία με τον Εκπαιδευτικό.

Προτροπές στους Γονείς

- Επικοινωνήστε με τον Εκπαιδευτικό από την αρχή της χρονιάς–δείξτε ότι ενδιαφέρεστε για σχολική πρόοδο.
- Ενημερώστε τον για τυχόν ιδιαιτερότητες του παιδιού σας.
- Επικοινωνήστε με Εκπαιδευτικό σε τυχόν μεγάλες αλλαγές συμπεριφοράς ή επίδοσης του παιδιού σας.
- Προετοιμαστείτε για να ακούσετε και να μιλήσετε με τον Εκπαιδευτικό.
- Ζητάτε τη βοήθεια του Εκπαιδευτικού.
- Υποδείξτε τρόπους για να βοηθήσετε το παιδί σας από κοινού.
- Ακολουθήστε τις οδηγίες του Εκπαιδευτικού–συχνές επαφές.

Συμπερασματικά

- ❖ Οριοθέτηση πλαισίου συνεργασίας σχολείου-Γονέων.
- ❖ Σεβασμός ρόλων Εκπαιδευτικού-Γονέων.
- ❖ Πρόγραμμα βαθμιαίας συμμετοχής Γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία όπως:
 1. Εκδηλώσεις, εκθέσεις των παιδιών.
 2. Συναντήσεις-συζήτηση εκπαιδευτικών & Γονέων.
 3. Παρακολούθηση από κοινού εκπαιδευτικών σεμιναρίων από ειδικούς.
 4. Συμμετοχή Γονέων σε θέματα διοίκησης του Σχολείου.

Οι Εκπ/κοί πρέπει να συνεργάζονται με τους Γονείς Παγκόσμια τάση σήμερα.

Οι Γονείς οφείλουν να αντιληφθούν τη σημασία της ενεργής συμμετοχής τους στη σχολική διαδικασία και να τη διεκδικήσουν για το γενικότερο καλό.

«Ότι χρειάζεται η ψυχή ενός
παιδιού είναι το φως του
ήλιου,
τα παιχνίδια, το καλό
παράδειγμα και λίγη αγάπη»

(Αδελφοί Καρμαζώφ) Φ. Ντοστογιέφσκι

Σας ευχαριστώ πολύ!